

1860'erne

OPHAVSMAND/NØGLEPERSON

J. C. Jacobsen

FAKTA

Type:
Note

Sprog:
Dansk

Arkivplacering:
FA 2-004-00001, kasse F2

Keywords:
Industrial archaeology, brewery
design, brewery technology

SUMMARY

Brewery notes from Klein Schwechat, Steinbruch and Spatenbraü.

TRANSSKRIFTION

Kl Schwechat.

Mæske og Siekar af Træ. Mæskemaskinen som min. Aufhackmaskine med horizontale Axer til begge Sider med Røreapparat. Kjelderne helt af Kobber, alle med Kuppel. Alle Svalebakker af fortinnet Kobber.-Svaleapparat af Prick dobbelt, hvert med 10 Rør, tilstrækkeligt til Urten af 2 Mæskninger i 1 Urtkjedel. Pumpen til Iisvandet og Kassen saa jeg ikke. Urten nedsvales til 4° R. Maxium 7°R).. NB snilde Ventiler under Urtørerne over Svalebakkerne.-

Der hverken bryggedes eller maltedes nu. Man pudsede Maltkjelderne meget smukt. I Gjæringskjeldereren sænkede man Karrene i de Afdelinger hvor de havde staaet høit, ned til 18 à 24" fra Gulvet; da Gjæringerne ikke havde gaaet saa godt i disse Kjeldere. Putzmaskine for Byg og Malt de bekjendte 6 kantede. Axer af Archimedesskruer af Træ, med Vinger af Jernblik. Ingen Beegmaskine. Beeg fra Fürth i Bayernen.

Spatenbraü.

Maltkjelderne alle under Bygningen eller under Gaarden. Aufzüge ... Vogne temmelig smaae. Ved Konstruktion en sindrig Indretning til at lade Bremsen falde, naar Remmen føres paa Blindskiven. En Gitterbro høit i Luften over Gaarden mellem begge Malterier til Passage og Archimedesskruen.- Putzmaskine til Byg af Schwalbe.

Klein Schwechat

Hr Dreher førte mig selv omkring.

Maltkjeldereren, med Kehleimer Fliser, bleve hvidtede og smukt pudsede. Ventilation fra oven gennem Midten af Hvælvingen Kommunikation fra den ene Kjelder til den anden nede ved Gulvet.-I Bryggeriet Mæske- og Siekar af Træ. Mæskemaskinen som min. Aufhackmaskine med horizontale Axer til begge Sider med horizontale Skinner til Ophakning.- Kjelderne heelt af Kobber, alle med Kuppel.- Alle Svalebakker (-2) af fortinnet Kobber.-

Svaleapparatet af Prick dobbelt, hvert af 10 Rør, tilstrækkeligt til Urten af 2 Mæskninger som koges i 1 Urtkjedel. Iismaskine og

Pumper saae jeg ikke. Urten nedsvales til 4° R. og Maximum er 7° R. NB snilde Ventiler under Urtrørene over Svalebakkerne.- Bryggeriet stod stille; 2 Maaneders Ferie. Gjæringskjelderne havde næsten alle noget Lys fra Vinduerne ved den ene Side. Alle Karrene stærkt kalkede med en Skorpe af Kalk. Gjærboller ligesaa. Ingen Brug af Lak. I nogle nyere Afdelinger med Jernsoiler havde Karrene staaet høit med Løbebro som mine. Nu sænkede man Karrene til den sædvanlige Høide fordi Gjæringen gik mindre regelmæssig i de høitstaaende Kar. Dreher meente at dette dog maaskee hidrørte af locale Forhold, idet de nævnte Kjædler stode i Forbindelse med de andre lavere liggende, saa at Luftstrømningen fra disse søgte hen over Øllet i de høiere.-

Køllerne gammeldags. Den Kølle, som havde den høieste Hvælving, havde den bedste Træk. (Dette hidrører dog sikkert ogsaa fra locale Grunde!) Putzmaskine for Byg og Malt de bekjendte 6 kantede. Axer i Archimedesskruer af Træ. Vinge af Jernblik. Ingen Beegmaskine. Begen fra Fürth i Bayern. Alt Øllet maa pumpes i Transportfade (med Storgulv ???) og kjøres til de forskjellige Lagerkjeldere.

På langs af [papiret]

Uhyre lange Rørledninger for Urten fra Sie.. til Svalebakkerne og atter fra disse omkring i Lagerkjelderen. Udblæses med damp. Humlen bliver ikke udskyllet med Vand, men bortkastet, naar al Urten er afløben! Ikke heller presset.

Steinbruch. Drehers Bryggeri. Brygmesteren Muller (fra Nieder Mendig ved Neuwied) førte mig omkring. Directeur Aich, en Søn af den ældre Aich i Schwechat, som er Dreher's Morbroder, var reist til Badene. Beegmaskine af Ringhofer i Prag, den samme som jeg saae i Smichow, var god og anbefales i hvert Fald til smaae Foustg. Arbeidet gaaer hurtigt, kræver kun 3 Mand istedetfor tidligere 6.- Dog bør Cokes Ovnens gjøres større. Ringhofer vil ogsaa foretage denne Forbedring m. fl. Fasbender lovede at sende mig Tegning af Ovnens og Forbindelsen med Kammeret ved Siden af med Damprørene, som jeg ikke forstod. Jeg vil derefter bestille en saadan Maskine. Prisen har jeg glemt (450 fl ?) Der blæses med Damp fra en særskilt Kjædel med 70 (pundtegn) Tryk hvilket Tryk er nødvendigt. Med f. Ex 60 (pundtegn) tager arbeidet den dobbelte Tid.- Om Apparatet kan blive brugbart til store Fade, naar Cokes Ovnens (og Damprør) blive større er uvist.-

Der brygges Kronen Bier, bittert, liig Pilsener 12½ % Balling, sædvanligt Lagerbier 13%, Märzen 14% og dobbelt Märzen 15%, et udmærket fiint Øl, samme Farve som mit men finere i Smag, 4 Maaneder gl. Humlen dertil var dog en Blanding af Saazer, Anscher og Steyrsk. Urten ikke kogt for længe med Humlen.- Til det lettere Øl maa bruges den fineste Humle, da Maltsmagen ikke er overveiende.-Øl til at gjemme falder stærkt igjennem. I de høiere byggede Gjæringskjeldere til Brug om Vinteren ingen Iisbeholder men tilstrækkelige Svømmere. I de dybere Kjeldere med Iisbeholdere x) ved Enden var Temperaturen nu 4 (gradtegn) R. Der hældes paa ved 4 (gradtegn) R Maximum 7°
[På langs af papiret]
x) ogsaa her bruges Svømmere naar det er fornødent.

Øllet pumpes med Mergel directe i Lagerfadene, der er en Sikkerhedsindretning (hvorledes ?) for ikke at sprænge Rør og Slinger naar Hanen lukkes ved Flytning til et andet Fad. Køllerne efter gl. bayersk Model (tegning) Røgrør under Flagerne. Til det lyse Kronen- og Lagerbier tørres af ved c 45 °Celsius mellem Flagerne til de andre Ølsorter ved 85 à 90° Celsius. Til de lyse Ølsorter koges ogsaa baade Mæskninger og Humleurt kortere end til de andre Ølsorter. Dampene fra Mæske- og Urtkjedlerne føres gennem Rør i en stor liggende Kjedel, Kondensater, en Forvarmer. Svaleapparat af Pricks, dobbelt, hver med 10 Rør. Det var under Rensning, fordi der sætter sig Smuds udenpaa de smaa Urtrør, hvorved Iisforbruget og Tiden mere end fordobles ved Enden af Saisonen. Alt Vand til Bryggeriet filtreres, fordi der i Spalterne i Klippemassen trænger organiske Slimdele ned til Brønden. Filtrerrapparatet bestod af 3 eller 4 Jerncylindre c 1 Alen i Diameter og 4 Metres høie, hvori var et c 3 Metres høit Lag af Brunkul af Størrelse som Nødder, liggende paa en Fletning af Piil. Intet Gruus eller Sand. Rensning omtrent hver 3 Uger. Alle Kjeldere til Malt, Gjæring, Lager hugget ud af Klippen, forstørstedelen ældre Steenbrud, derfor ikke meget regelmæssige. Alt Spildvand fra samtlige Kjeldere maa pumpes op fra Sankbrønden paa forskellige Steder.-Pumperne gik som det syntes bestandigt. Ogsaa i dette Bryggerie vare Mæske- og Siekar af Træ, men det paatænkes at forandre dem til Jern. Svalebakkerne af Jern.

J. C. JACOBSENS ARKIV
CARISBERGFONDET

[paa langs af papiret]

Jeg saae i Schwechat kun 1 Afdeling af Gjæringskjelderen med Iisbeholder, midt paa den ene Side, lukket med Bræder til at aabne. Bliver nu forandret til Mure med PorteVandet pumpes directe op af Borehullerne. Vandstanden i disse temmelig langt nede. Pumperne store derfor dybt nede i en Brønd.

C.M. Kl. Scherret. Mæske af Pind af Coa
Mafanapin sam min. Riffachurpin und
Janjun kals Agre hi kaggi kiti und Lissapp
Ejstmann af Sabber, alle und Luygal.
Alle Smalbalter af postiment Sabber -
Smalagpant af Treits Sabber, Jant
und 10 Läs, kiffallich hi Notan
af 2 Mæbering; 1 koflynde. Jünge
hi Linnardt af Sabber sam yj ikk.
Notan und nals hi 4° R. Mayimün
7° R. . Nr. fülle Mæchilov und
Ukacorum and Smalbaltrum. -
Der Jankun kaggi ad alle malter
un. Rau yndte Mæthildorum
meyt fündt. I Jünge Gildern
fentet was Lannun; de Affelung,
Jas de Jant Raach Jant, und hi
18: 24" fra Juntab; de Jüngegan
de Jant gauch fra guch; de Jildern,
Jüty medine fra Gijy Math de kalyndt
6 kaudat. Agre; Amphidromen
of Coa, und Künge af Jünkelt.
Luge Ceynabin. Cay fra Jürtt; Carim

J. C. JACOBSENS ARKIV
CARISBERGFONDET

Spækerbræn. Maltkjælden alle under Løjensge alle
under Gaarden. Ailfjinge ^{and Nager} Sammelige fraen. At
Eustonickum en firdig Sudroling et et lad Comenar
faldt, naar Souren færd pas belidjensens.
for Githers so færd i huffe om Gaden mellem byge
Malthusis Li' faldt og Aarsindstoen.
Fitzmænds Li' Løj af Schwalbe.

J. C. JACOBSENS ARKIV
 CARLSBERGFONDET

Steinbruch. Deheri bygges. Byggesløben Mutter (for Neds
 Nedy' ad Næved) fæstet mig auktion. Dirichs Aukt, en Pæn
 af den ældre Aukt; Therschet, som er Deheri Markbrud, som
 varde til Caduus. —

Byggesløben af Ringkops: Prag, den samme som jeg
 fæstet i Smichaw, som god og anbefalet. I pænt Læd til Smaas
 Landt, . . . Auktions gæst fæstet, trans Læn 3 Thend skoldfor
 ledigen G. — Sag med Cokes Ouen gjærd plæen. Ringkops
 ait agter fæstet den samme Landtbygning m. fl. Fæstendes Landt,
 at fæstet mig bygning af Ouen og fæstet til mig fæstet
 ad Ouen af mig bygning, som jeg det fæstet. Jeg mit fæstet
 fæstet en fæstet Mark. Fæstet som jeg fæstet (450 ft²)
 det fæstet mig bygning for mig fæstet fæstet og 70 ft² fæstet
 fæstet fæstet er indværdigt. Det fæstet 60 ft² fæstet Ouen det den
 fæstet fæstet. — Om bygning den blæen bygning til
 fæstet fæstet, som Cokes Ouen (og bygning) blæen fæstet er
 mig.

Det bygges Krouen Læn, blæen Læn 12 1/2 % Blæen
 fæstet bygning 13 1/2 %, Mærken 14 1/2 % og fæstet Mærken
 15 1/2 %, at indværdigt fæstet fæstet, fæstet fæstet som mit som
 fæstet; Prag, 4 Mærken og. fæstet fæstet som byg
 en bygning af Prag, Ouen og fæstet. fæstet det byg
 fæstet bygning mig fæstet. — Det det fæstet fæstet mig bygning den
 fæstet fæstet, de fæstet fæstet er anvisning.

fæstet det at bygning fæstet fæstet bygning. fæstet fæstet bygning
 bygning fæstet det bygning an fæstet bygning bygning fæstet bygning
 fæstet bygning bygning. fæstet bygning bygning mig bygning
 ad fæstet mig bygning mig bygning. Det fæstet bygning mig bygning
 bygning 7 1/2 %

Byggesløben for bygning bygning
 mig bygning bygning

Øllet pænges med Nørges Brænde i Lagerskeden. Der er en
Påbudsindretning (Kantledet?) for det at brynde Løvs og Klavs
nær sammen ligger med Højningen det er andet Led.

Søtømmen efter gl. Lagerskeden i Lagerskeden under Lagerskeden
Det er det Løvs Lagerskeden og Lagerskeden Lagerskeden af den i 45° Cels.
mellem Lagerskeden det er andet Ølledet med 85° a 90° Celsus.

Det er det Løvs Ølledet Lagerskeden Lagerskeden Lagerskeden af den i 45° Cels.
mellem Lagerskeden det er andet Ølledet med 85° a 90° Celsus.

Lagerskeden for Møden af Højningen Lagerskeden Lagerskeden af den i 45° Cels.
mellem Lagerskeden det er andet Ølledet med 85° a 90° Celsus.

Ølledet Lagerskeden Lagerskeden Lagerskeden af den i 45° Cels.
mellem Lagerskeden det er andet Ølledet med 85° a 90° Celsus.

Ølledet Lagerskeden Lagerskeden Lagerskeden af den i 45° Cels.
mellem Lagerskeden det er andet Ølledet med 85° a 90° Celsus.

Ølledet Lagerskeden Lagerskeden Lagerskeden af den i 45° Cels.
mellem Lagerskeden det er andet Ølledet med 85° a 90° Celsus.

Ølledet Lagerskeden Lagerskeden Lagerskeden af den i 45° Cels.
mellem Lagerskeden det er andet Ølledet med 85° a 90° Celsus.

Ølledet Lagerskeden Lagerskeden Lagerskeden af den i 45° Cels.
mellem Lagerskeden det er andet Ølledet med 85° a 90° Celsus.

Ølledet Lagerskeden Lagerskeden Lagerskeden af den i 45° Cels.
mellem Lagerskeden det er andet Ølledet med 85° a 90° Celsus.

Ølledet Lagerskeden Lagerskeden Lagerskeden af den i 45° Cels.
mellem Lagerskeden det er andet Ølledet med 85° a 90° Celsus.

Ølledet Lagerskeden Lagerskeden Lagerskeden af den i 45° Cels.
mellem Lagerskeden det er andet Ølledet med 85° a 90° Celsus.

Ølledet Lagerskeden Lagerskeden Lagerskeden af den i 45° Cels.
mellem Lagerskeden det er andet Ølledet med 85° a 90° Celsus.

Ølledet Lagerskeden Lagerskeden Lagerskeden af den i 45° Cels.
mellem Lagerskeden det er andet Ølledet med 85° a 90° Celsus.

Ølledet Lagerskeden Lagerskeden Lagerskeden af den i 45° Cels.
mellem Lagerskeden det er andet Ølledet med 85° a 90° Celsus.

Ølledet Lagerskeden Lagerskeden Lagerskeden af den i 45° Cels.
mellem Lagerskeden det er andet Ølledet med 85° a 90° Celsus.

Ølledet Lagerskeden Lagerskeden Lagerskeden af den i 45° Cels.
mellem Lagerskeden det er andet Ølledet med 85° a 90° Celsus.

J. C. JACOBSENS ARKIV
CARLSBERGFONDET

By your order I have the honor to acknowledge the receipt of your letter of the 10th inst. in relation to the above mentioned matter. I have the honor to inform you that the same has been forwarded to the proper authorities for their consideration. I am, Sir, very respectfully,
Your obedient servant,
J. C. Jacobsen